

A jövőbeli kár megtérítése. A Polgári Jog előző számában ifj. dr. Nagy Dezső és dr. Kelemen Sándor fenti címen megjelent cikkei kiegészítésül ajánlatos rámutatni arra, hogy a kártérítésnek, a kár-tény időpontjával való lezártóságának elve, amint azt dr. ifj. Nagy Dezső helyesen emeli ki, a mai felfogásnak egyik alappillére, más vonatkozásokban sem tartható fenn. Az élet, ha nem is sűrűn, de mégis gyakorisággal vet fel oly eseteket, amelyek a kárnak utóbb bekövetkező területmi megnövekedését, az utólagos kárbővülést jelentik. Szemléltetés kedvéért az alábbi tényállásfokozatot sorakoztatjuk fel. Elgázolás következtében a sérült a helyszínen meghal. A sérült pár napi kórházi kezelés után hal el. A sérült munkaképességének csökkenésével felépül. A sérült a felépülés után, de orvosilag kimutathatóan a baleset következtében munkaképességének egy további részét is elveszti. A sérült ugyancsak a balesetnek egy későbbi visszahatása folytán elhal. Helytelen volna, ha a károsodás későbbi beállása alapján a többlet-kár megtérítése iránti igény elvesznék. A kár bekövetkezésének ez az idői szétszakitottsága megint egy gyakorlati illusztrációja a „successiv tényállásnak”, amikor „a tényálláselemek időbelileg különválnak és a tényállás fokozatosan válik teljessé”. (Szladits, a Magyar Magánjog Vázlata, I. r. 108. lap.) A successiv tényállás elméleti tétele megint bizonyítja az ilyen elméleti tételeknek gyakorlati megtermékenyítő erejét. Amit a konkrét vita szempontjából le kell szögezni, az a kárbővülés tényének nézetünk szerint kényszerű elismerése, amiből folyik, hogy a kártérítés idői lezártására vonatkozó alapfelfogás nem tartható.

A kárbővülésnek ezt a jogi elismerését mutatja egyébként és pedig épen a jogegységi tanács elé kerülő kérdés területén a betegségi és baleseti kötelező biztosításról szóló 1927:XXI. t.-c. 80. szakasza, amelynek 4. bekezdése ekként szól: „Annak a baleseti sérültnek járadéka, aki a baleset idején 21. életévét még nem töltötte be, 21. életévének betöltése után — ha ez reá kedvezőbb — ahhoz a javadalmazáshoz igazodik, amelyet-hasonló munkát végző, de 21. életévét betöltött biztosított ugyanabban, vagy szomszédos hasonló üzemben megkeresett abban az évben, amely a sérült 21. életévének befejezésével végződik.” A hivatkozott rendelkezés tehát világosan szakít a kár idői lezártóságának elvével, és a jövőbeli emelkedő kereset alapján előálló kárra is igényt ad. Igaz, hogy a törvény bizonyos mértékig itt is szab fix időkeretet, amikor azon év javadalmazását rendeli irányadónak, amikor a sérült 21. életévét betölti. Az ezen időponton túl beálló változások elmellőzése azonban a rendelkezésnek azt az alapelvét, hogy a kereset emelkedése a járadékemelésre ad igényt, elvi részében érintetlenül hagyja.

Ugyanezen törvény 83. §-a pedig akként rendelkezik, hogy „ha a biztosítottnak állapotában oly változás áll be, amely a baleset által okozott keresőképtelenségét, illetőleg ennek fokát érinti, a változáshoz képest a járadék megállapításának, megszüntetésének, leszállítá-

sának, vagy felemelésének van helye". Ez a rendelkezés is és pedig nemcsak a kárbövülés, hanem a kár csökkenése irányában is a jövőbeli változások jogi kihatását elismeri.

A törvény 87. szakasza a végkielégítéssel megváltott járadék esetére elismeri, hogy ha a keresőképeség csökkenése utólag a 20%-ot meghaladja (a törvény t. i. a végkielégítést a 20%-ot meg nem haladó keresetcsökkenésre írja elő) a járadékigény felújul.

B. S.

Újabb joggyakorlat az állatszavatossági jog köréből. A gazdasági viszonyok és különösképen az állattenyésztő réteg helyzetének leromlása folytán még mindig ritkán kerülnek állatszavatossági kérdések a Kúria elé, sőt a Te. értékhatározása folytán az állatszavatossági perek nagyrésze a járásbírósnál reked meg, noha a gyakran rendkívül komplikált jogkérdésben legfelsőbb bíróságunk állásfoglalása igen kívánatos lenne.

Az újabb joggyakorlat általános jellemzéseken megállapíthatjuk, hogy az egyre energikusabban alkalmazza az 1923: X. t. c.-nek bár formalisztikusnak látszó, de éppen a kereskedelmi forgalom biztonságára érdekében életbehívott szabályait.

A törvény, mely sajnos nem a legsikerültebb egyike, formai garanciát akar nyújtani a kereskedelmi forgalomnak az előző bizonytalan jogállapottal szemben. Az „Állatszavatossági jog” című munkában már felhívtam a jogászközönség figyelmét azon veszélyre, mely az írásbeliség vívmányát fenyegeti a tv. 4. §-ának azon intézkedése folytán, mely az eladót a szavatosság alól felmenti, ha a vevő, a hibát felismerte, vagy kellő gondossággal felismerhette volna.

Szinte már blankettáris az az alperesi védekezés, mely azzal kezdődik, hogy nem tartozik szavatossággal, mert a vevő a hibát ismerte, illetőleg felismerte, bíróságaink mindig nem alkalmazzák a ratio legis azon állásfoglalását, hogy ezen hiba felismerésének objektívnek kell lenni, anélkül, hogy az eladó arra a figyelmét felhívta volna, vagy éppen közölte legyen a vevővel.

A szavatossági idő kezdete és lejárta tekintetében a Kúria a tenyészképeséggel kapcsolatban elfoglalt álláspontjához képest ismételtlen kimondotta, hogy „oly kikötések esetén, melyek hiánya a T. 2. §-ban meghatározott 6 hetes időn túl ismerhető fel, a szavatossági idő meghosszabbítható tekintendő addig az időpontig, amíg a kikötött tulajdonság fennállása vagy hiánya kétségtelenül megállapítást nyerhet.” (K. VI. 2528/1931.) Természetesen ez a döntés csak oly „tulajdonságra” (tehát nem szavatossági hibára) vonatkozik, melynek fennforgását, vagy hiányát a felek írásban kikötötték, de szavatossági időt nem állapítottak meg. Törvényi szavatossági hibára ezen jogelv nem nyer alkalmazást.

Ha az állat a szavatossági időn belül (42 nap) elhullott, a Kúria csak azt vizsgálja, hogy ez oly ok miatt történt-e, mely a tényleges